

Saimaa ilman kaivoksia ry

TOIMINTAKERTOMUS 2021

1. Yhdistyksen toiminnan tarkoitus

Kaivoskriittinen kansanliike Saimaa ilman kaivoksia järjestäytyi yhdistykseksi tammikuussa 2021. PRH hyväksyi sen yhdistysrekisteriin 12.3.2021.

Säännöissä määritellään yhdistyksen tehtävät toimia järjestönä, joka puolustaa Saimaan alueen elinympäristöä ja elinkeinoja kaivostoiminnan vaikutuksilta ja uhilta. Tehtävänsä toteuttamiseksi yhdistys harjoittaa viestintää, kansalaistoimintaa, moninaista vaikuttamista ja edunvalvontaa.

2. Yhdistyksen toiminnan painopisteet 2021

- Vaikuttaminen kaivoslain uudistukseen kansalaisaloitteella Kaivostoiminnalle RAJAT, johon kerättiin 62 101 kannatusilmoitusta sekä netissä että useiden vapaaehtoisten avulla kesätapahtumissa Saimaan alueella. Näitä olivat mm. Puumalan höyrylaivaregatta, Sulkavan soudut, Savonlinnan Olavin-päivät, Rantasalmen Lipposmarkkinat ja Koikkalan kesätori.
- Malminetsintävarauksista tehtiin valitukset Tukes 21.7.2021 ML2021:0035, 4026/10.02.05/2021 ja ML2013:0084, 4029/10.02.05/2021.
- Eduskuntatalon edessä järjestettiin mielenilmaisu 11.11.2021.
- Savonlinnassa sijaitsevan lakkautetun Laukunkankaan kaivoksen jätealueelle sekä sen myrkyllisten valumiin aiheuttamalle kuolleelle järvelle tehtiin kolme retkeä kesän ja syksyn aikana. Tapahtumiin kutsuttiin yleisöä ja median edustajia.
- Kerättiin varoja jäsenmaksujen lisäksi, yhdistyksen toimintaan saatiin lahjoituksina yhteensä 11 360,94 €. (Pienkeräysluvut RA/2021/600 ja RA/2021/1562) Yhdistyksen t-paitojen myynti tuotti 1 743,48 €. Osa t-paidoista annettiin lahjoituksina vapaaehtoistyön tekijöille ja julkisuuden henkilöille.
- Yhdistyksen suurimmat menoerät muodostuivat lakimiesten ja erikoisasiantuntijoiden lausunnoista. Näitä maksettiin yhteensä 10 128,22 €.

3. Yhdistyksen sisäinen toiminta

Ensimmäinen varsinainen vuosikokous pidettiin 7.4.2021 Zoom-kokouksena.

Yhdistyksen hallitus vuonna 2021: Puheenjohtaja Miisa Mink, varapuheenjohtaja Santtu Hulkkonen, hallituksen jäsenet Marjo-Riina Alhainen (16.11.2021 asti), Paula Haikarainen, Heidi Kock, Sonja Särkinen (sijaisena 1.12.2021 alkaen). Hallituksen varajäseniä olivat Pirkko Brusila, Anu Korpikallio ja Sonja Särkinen (1.12.2021 asti).

Yhdistyksen toiminnantarkastaja oli Päivi Piispa.

Yhdistyksen sihteeri ja varainhoitaja oli Riitta Tietäväinen.

Varsinaisia jäseniä oli vuoden 2021 lopussa 28 henkilöä.

Hallitus kokoontui vuonna 2021 yhdeksän kertaa Zoom-kokouksena.

Epävirallisempia ns. johtoryhmän ja viestintäryhmän kokouksia vaihtelevalla kokoonpanolla on ollut lähes viikoittain.

4. Yhdistyksen ulkoinen toiminta

Yhteistyötä tehtiin muiden kaivoskriittisten ryhmien kanssa. Näitä ovat mm. Kansalaisten kaivosvaltuuskunta, ProHeinävesi, ProYlläs, Ei kaivoksia Suomen Käsivarteen, Pelastetaan Päijänne ja Suomen Luonnonsuojeluliitto.

5. Viestintä

- Facebook
- Blogisivu saimaailmankaivoksia.org
- Sosiaalisen median tilit Instagramissa ja Twitterissä
- Viestintäryhmä: Miisa Mink, Paula Haikarainen, Ninni Saajola, Suvi Pennanen ja Sonja Särkinen

6. Arvio siitä, miten hyvin toimintavuodelle asetetut, toimintasuunnitelmaan kirjatut tavoitteet on saavutettu

Yhdistyksen toiminta sen ensimmäisenä varsinaisena toimintavuonna oli vilkasta ja tuloksellista.

Yhdistys onnistui tärkeimmässä tavoitteessaan: uuden kaivostoimintaan kiristyksiä vaativan lakialoitteen saattamisessa eduskuntakäsittelyn kelpoiseksi. Kansalaisaloite Kaivostoiminnalle RAJAT laadittiin keväällä ja julkaistiin oikeusministeriön kansalaisaloite.fi-palvelussa 31.5.2021. Lakialoite keräsi puolen vuoden määräajassa (31.5.–30.11.2021) yhteensä 62 101 kannatusilmoitusta, joista runsaat 60 000 allekirjoitettiin oikeusministeriön verkkopalvelussa ja 2 080 kappaletta kerättiin paperilomakkeella. Digi- ja väestötietoviraston tarkistettua kannatusilmoitusten oikeellisuuden kansalaisaloite luovutettiin eduskunnalle 10.2.2022.

Kansalaisaloitteeseen liittyvää viestintää ja kannatusilmoitusten keräämistä tehtiin aktiivisesti kesän ja syksyn aikana useissa tapahtumissa Saimaan alueella.

Toiminta oli näkyvää myös sosiaalisessa mediassa, jossa Kaivostoiminnalle RAJAT -kampanjaan saatiin kutsuttua mukaan suuri joukko julkisuudesta tunnettuja kulttuurielämän ja politiikan kasvoja.

Yhdenlaisen lakipisteensä toiminta sai 11.11.2021, jolloin yhdistys järjesti mielenilmauksen Eduskuntatalolla. Rauhalliseen ja huolellisesti organisoituun tapahtumaan osallistui runsaat 200 henkeä, ja se houkutteli paikalle myös mediaa. Tilaisuudessa esittivät puheenvuoroja useiden kansalaisjärjestöjen edustajat, Suomen luonnonsuojeluliitto sekä kahdeksan kansanedustajaa.

Yhdistys sai vuoden mittaan runsaasti medianäkyvyyttä sekä lehdistössä että televisiossa. Puheenjohtaja Miisa Minkin haastatteluja julkaistiin mm. Helsingin Sanomissa, Iltalehdessä, Seurassa sekä maakuntalehdissä. Mink julkaisi itse useita mielipidekirjoituksia sekä Uuden Suomen että yhdistyksen omalla blogisivustolla. Erityisen onnistunut oli puheenjohtajan esiintyminen MTV3:n

Uutisaamussa 11.11.2021, jolloin häntä haastateltiin yhdessä Kaivosteollisuus ry:n toiminnanjohtajan kanssa.

27. 8.2021 yhdistys jätti Itä-Suomen hallinto-oikeuteen valituksen, joka koski Tukesin FinnAust Mining Oy:lle myöntämiä malminetsinnän jatkolupia Enonkosken ja Savonlinnan alueilla. Lisäksi yhdistys vastasi hallinto-oikeuden selvityspyyntöihin ja teki lisäselvityksiä koskien tätä valitusta.

Syyskuussa yhdistys laati laajan ja yksityiskohtaisen lausunnon luonnonsuojelulain uudistukseen. Lausunto julkaistiin oikeusministeriön ylläpitämässä lausuntopalvelu.fi-verkkopalvelussa.

Lokakuussa yhdistys selvitti suomalaisten mielipiteitä kaivostoiminnan työllisyysvaikutuksista teettämällä kyselytutkimuksen. Tutkimuksen mukaan vain 15 % suomalaisista on valmis hyväksymään riskin vesistöille haitallisista vaikutuksista, jos kaivostoiminta tuo mukanaan työpaikkoja. Tutkimus toteutettiin osana Taloustutkimuksen viikoittaisia Telebus-puhelinhaastattelukierroksia.

Jäsenhankintaa yhdistys teki pääsääntöisesti Facebook-ryhmän kautta. Suuri jäsenmäärä ei ole yhdistyksen toiminnan päätavoite, vaan varsinaisiksi jäseniksi pyritään houkuttelemaan ihmisiä, jotka haluavat olla aktiivisesti mukana yhdistyksen toiminnassa.